

DAHİLİ ACİLLER

Editörler

Emin Murat AKBAŞ

Can ÖZLÜ

Edhem ÜNVER

Fatih ÖZÇİÇEK

Levent DEMİRTAŞ

Hasan YAŞAR

Erdem ÇANKAYA

Faruk KARAKEÇİLİ

Paşa ULUĞ

Arif Onur EDEN

Pınar ÖZTÜRK

© Copyright 2020

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da Bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN
978-625-7106-47-4

Yayın Koordinatörü
Yasin Dilmen

Kitap Adı
Dahili Aciller

Sayfa ve Kapak Tasarımı
Akademisyen Dizgi Ünitesi

Editörler
Emin Murat AKBAŞ
Can ÖZLÜ
Edhem ÜNVER
Fatih ÖZÇİÇEK
Levent DEMİRTAŞ
Hasan YAŞAR
Erdem ÇANKAYA
Faruk KARAKEÇİLİ
Paşa ULUĞ
Arif Onur EDEN
Pınar ÖZTÜRK

Yayıncı Sertifika No
47518

Baskı ve Cilt
Özyurt Matbaacılık

Bisac Code
MEDo45000

DOI
10.37609/akya.2415

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturmaları, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Değerli Meslektaşlarımız,

Başta acil üniteleri olmak üzere, kliniklerimizde her gün birçok acil vaka ile karşılaşmaktayız. Sürekli değişen bilgilerin takip edilmesinin zorlaştığı mesleğimizde, her an elimizin altında olabilecek, güncel bilgileri yakalamış, pratik bilgi ve yaklaşımlarla derlenmiş bir acil yaklaşım kaynağının eksikliğini hissettik.

Yüz on sekiz bölümde, farklı branşlardan yüz otuzu aşkın meslektaşımızın yazar ya da editör olarak katılımıyla, yoğun bir çalışma döneminin sonunda medikal yaklaşımla çözüme kavuşturulabilecek acil durumları sizlere pratik ve basit önerilerle aktarabilmeyi amaçladık.

Ülkemizin ve meslektaşlarımızın içinde bulunduğu şartlar ve imkânlar dikkate alınarak, bize ait problem ve çözümlerin özellikle vurgulanmaya çalışıldığı eserimizi kullanımınıza sunmanın mutluluğu ile editör ekibi adına tüm yazarlarımıza teşekkür ediyorum.

Siz okuyucularımızın geri bildirim ve teşvikiyle daha yeni ve güncel baskılar üzerinde çalışabilmek umuduyla saygılarımı sunuyorum.

Editör Ekibi Adına

Doç. Dr. Emin Murat AKBAŞ

EDİTÖRLER

Doç. Dr. Emin Murat AKBAŞ

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları AD., Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Uzmanı, Erzincan.

Dr. Öğr. Üyesi Can ÖZLÜ

Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları AD., Hematoloji Uzmanı, Kütahya.

Doç. Dr. Edhem ÜNVER

Erzincan Binali Yıldırım üniversitesi, Tıp fakültesi, Göğüs Hastalıkları AD., Erzincan.

Doç. Dr. Fatih ÖZÇİÇEK

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları AD., Erzincan.

Doç. Dr. Levent DEMİRTAŞ

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları AD., Erzincan.

Dr. Öğr. Üyesi Hasan YAŞAR

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Nöroloji AD., Erzincan.

Doç. Dr. Erdem ÇANKAYA

Atatürk Üniversitesi, Tıp fakültesi, İç Hastalıkları AD, Nefroloji BD. Erzurum.

Doç. Dr. Faruk KARAKEÇİLİ

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD., Erzincan.

Doç. Dr. Paşa ULUĞ

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum AD., Erzincan.

Dr. Öğr. Üyesi Arif Onur EDEN

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Acil Tıp AD., Erzincan.

Dr. Öğr. Üyesi Pınar Öztürk

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Acil Tıp AD., Erzincan.

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE 1

KARDİYOYASKÜLER, PULMONER VE DOLAŞIM SİSTEMİ ACİLLERİ

Doç. Dr. Edhem ÜNVER

Bölüm 1: Göğüs Ağrısına Yaklaşım	3
<i>Vehbi ÖZAYDIN</i>	
Bölüm 2: Akut Koroner Sendromlar	9
<i>Ezgi AKÇACI</i>	
Bölüm 3: Kardiyojenik Şok.....	19
<i>Yılmaz SAFİ</i>	
<i>Mehmet İNANIR</i>	
Bölüm 4: Akut Akciğer Ödemi.....	29
<i>Ahmet UYSAL</i>	
Bölüm 5: Senkop	39
<i>Aslı ŞENER</i>	
Bölüm 6: Hipertansif Aciller	45
<i>Songül ÜSTÜNDAĞ</i>	
Bölüm 7: Kardiyak Aritmiler	51
<i>Selda MURAT</i>	
<i>Bektaş MURAT</i>	
Bölüm 8: Dispne ve Solunum Yetmezlikleri.....	69
<i>Mustafa TOSUN</i>	
Bölüm 9: KOAH Akut Atak Tedavisi.....	79
<i>Hasan ÖLMEZ</i>	
Bölüm 10: Hemoptizi.....	95
<i>Gönül Seven YALÇIN</i>	
Bölüm 11: Pulmoner Tromboembolizm	103
<i>Ethem ÜNVER</i>	
<i>Demet ÖZER</i>	

Bölüm 12: Akut Astım Atağı.....	117
<i>Aysel ERDOĞAN</i>	
Bölüm 13: Yabancı Cisim Aspirasyonları.....	131
<i>Ömer Faruk DEMİR</i>	
Bölüm 14: Derin Ven Trombozu.....	135
<i>Şerif YURT</i>	

ÜNİTE 2
ONKOLOJİK VE HEMATOLOJİK ACİLLER
Doç. Dr. Fatih ÖZÇİÇEK

Bölüm 15: Hemolitik Anemi.....	155
<i>Merih REİS ARAS</i>	
Bölüm 16: Nötropenik Ateş.....	163
<i>Ramazan Sami AKTAŞ</i>	
Bölüm 17: Dissemine İntravasküler Koagülasyon.....	169
<i>Ayşe ŞAHİN TUTAK</i>	
Bölüm 18: Transfüzyon Komplikasyonları.....	177
<i>Yusuf BİLEN</i>	
Bölüm 19: Kanama Diyatezleri.....	187
<i>Buğra SAĞLAM</i>	
Bölüm 20: Tümör Lizis Sendromu	195
<i>Taylan KAPLAN</i>	
<i>Baran AKAGÜNDÜZ</i>	
Bölüm 21: Vena Cava Superior Sendromu.....	203
<i>Zeliha ADEMOĞLU</i>	
Bölüm 22: Spinal Kord Basısı.....	209
<i>Mehmet Edip AKYOL</i>	

ÜNİTE 3
ENDOKRİNOLOJİK ACİLLER
Doç. Dr. Fatih ÖZÇİÇEK
Doç. Dr. Levent DEMİRTAŞ

Bölüm 23: Hipoglisemi	215
<i>Beyza YÜKSEL</i>	

Bölüm 24: Hiperglisemik Aciller	225
<i>Mehmet Serdar CENGİZHAN</i>	
Bölüm 25: Tiroid Fırtınası	237
<i>Nurhan BİLEN</i>	
Bölüm 26: Miksödem Koması.....	243
<i>Eren DÜZGÜN</i>	
Bölüm 27: Adrenal Yetmezlik Krizi	249
<i>Aykut İÇEL</i>	
Bölüm 28: Hiperkalsemi	257
<i>Kasım TURGUT</i>	
Bölüm 29: Hipokalsemi.....	263
<i>Sefer ASLAN</i>	

ÜNİTE 4

GASTROİNTESTİNAL SİSTEM ACİLLERİ

Doç. Dr. Levent DEMİRTAŞ

Bölüm 30: Karın Ağrısı.....	273
<i>Bülent ALBAYRAK</i>	
Bölüm 31: Bulantı ve Kusma	281
<i>Tolga KALAYCI</i>	
Bölüm 32: Üst Gastrointestinal Sistem Kanamaları	287
<i>Coşkun ATEŞ</i>	
Bölüm 33: Alt Gastrointestinal Sistem Kanamaları.....	293
<i>İdris KURT</i>	
Bölüm 34: Pankreatitler	301
<i>Berkin ŞEKERCİ</i>	
Bölüm 35: Akut Safra Yolları Hastalıkları.....	311
<i>Onur AYDINLI</i>	
Bölüm 36: Diyare.....	317
<i>Özhan UYGUN</i>	
Bölüm 37: Konstipasyon	323
<i>Atacan ARAS</i>	

Bölüm 38: Akut Karaciğer Yetmezliği	333
<i>Mustafa Uğur GÖKTAŞ</i>	

Bölüm 39: Hepatik Ensefalopati	343
<i>Levent DEMİRTAŞ</i>	

ÜNİTE 5
NÖROLOJİK ACİLLER
Dr. Öğr. Üyesi Hasan YAŞAR

Bölüm 40: Akut İskemik ve Hemorajik Serebrovasküler Hastalıklar (İNME).....	359
<i>Mehmet Edip AKYOL</i>	

Bölüm 41: Akut Polinöropatiler	373
<i>Canan DUMAN İLKİ</i>	

Bölüm 42: Akut Demiyelinizan Hastalıklar	379
<i>Hasan YAŞAR</i>	

Bölüm 43: Fasiyel Paraliziler	385
<i>Gökhan GÖRKEN</i>	

Bölüm 44: Epileptik Nöbetler ve Status Epileptikus.....	393
<i>Alevtina ERSOY</i>	

Bölüm 45: Vertigo	405
<i>Özgür Deniz SADIOĞLU</i>	

Bölüm 46: Akut Baş Ağrıları.....	415
<i>Ceyda TANOĞLU</i>	

Bölüm 47: Koma	423
<i>Özkan ARABACI</i>	

ÜNİTE 6
ÜROLOJİK VE NEFROLOJİK ACİLLER
Doç. Dr. Erdem ÇANKAYA

Bölüm 48: Akut Böbrek Hasarı	429
<i>Hale Nur CAN</i>	

Bölüm 49: Rabdomiyoliz	439
<i>Ali GÜREL</i>	

Bölüm 50: Elektrolit İmbalansı	447
<i>Özgür SÖĞÜT</i>	
<i>Onur KAPLAN</i>	
Bölüm 51: Hemodiyaliz.....	455
<i>Mehmet Reşit ÖNCÜ</i>	
Bölüm 52: Asit Baz Denge Bozuklukları.....	459
<i>Erdem AKSAY</i>	
Bölüm 53: Üriner Sistem Enfeksiyonları.....	473
<i>Nâzım Abdülkadir KANKILIÇ</i>	
Bölüm 54: Hematüri.....	485
<i>Enver YÜKSEL</i>	
Bölüm 55: Akut Üriner Retansiyon	491
<i>Fevzi BEDİR</i>	
<i>Hüseyin KOCATÜRK</i>	
Bölüm 56: Epididimoorşit	497
<i>Mehmet Sefa ALTAY</i>	
Bölüm 57: Erkek Genital Problemleri.....	503
<i>Aliseydi BOZKURT</i>	

ÜNİTE 7

ENFEKSİYON HASTALIKLARI ACİLLERİ

Doç. Dr. Faruk KARAKEÇİLİ

Bölüm 58: Sepsis ve Septik Şok	511
<i>Orçun BARKAY</i>	
Bölüm 59: Deri ve Yumuşak Doku Enfeksiyonları.....	525
<i>Ahmet Cem YARDIMCI</i>	
Bölüm 60: İnsan İmmün Yetmezlik Virüsü (HIV) ve Edinsel İmmün Yetmezlik Sendromu (AIDS)	533
<i>Meyha ŞAHİN</i>	
Bölüm 61: İnfektif Endokardit	545
<i>Şule DAMLACA</i>	
Bölüm 62: Tetanoz	555
<i>Umut Devrim BİNAY</i>	

Bölüm 63: Kuduz.....	565
<i>Faruk KARAKEÇİLİ</i>	
Bölüm 64: Sıtma	579
<i>Özlem GÜL</i>	
Bölüm 65: Besin Zehirlenmeleri	589
<i>Sara SALCAN</i>	
Bölüm 66: Zoonotik Hastalıklar	597
<i>Mehmet Selim ŞAHİN</i>	
<i>Hakan Sezgin SAYINER</i>	
<i>Mehtap ALEV</i>	
Bölüm 67: Menenjit ve Ensefalitler.....	611
<i>Meltem YAZLA</i>	
Bölüm 68: Kırım Kongo Kanamalı Ateşi.....	621
<i>Özlem GÜL</i>	
Bölüm 69: Akut Viral Hepatitler	629
<i>Esra FERSAN</i>	
Bölüm 70: Viral Döküntülü Hastalıklar	635
<i>Nazife Duygu DEMİRBAŞ</i>	

ÜNİTE 8

OBSTETRİK VE JİNEKOLOJİK ACILLER

Doç. Dr. Paşa ULUĞ

Bölüm 71: Anormal Uterin Kanamalar (AUK).....	649
<i>Tunay KİREMİTLİ</i>	
Bölüm 72: Gebe Olmayan Kadında Abdominal ve Pelvik Ağrı.....	655
<i>Betül KALKAN YILMAZ</i>	
Bölüm 73: Obstetrik ve Jinekolojik Aciller /20 Hafta Altı Maternal Aciller.....	665
<i>Nur Gözde KULHAN</i>	
Bölüm 74: Obstetrik ve Jinekolojik Aciller /20 Hafta Üstü Maternal Aciller	671
<i>Mehmet KULHAN</i>	
Bölüm 75: Gebe Hastada Medikal Aciller	681
<i>Sefa İNCE</i>	

Bölüm 76: Postpartum Komplikasyonlar	691
<i>Can TÜRKLER</i>	
Bölüm 77: Gebelikte Enfeksiyonlar.....	699
<i>Kemal DİNÇ</i>	
Bölüm 78: Vulvovajinitler	707
<i>Burak AKSELİM</i>	
Bölüm 79: Pelvik İnflamatuvar Hastalık (PiH)	711
<i>Sevil KİREMİTLİ</i>	
Bölüm 80: Gebelikte İlaç, Radyasyon ve Madde Maruziyeti.....	717
<i>Gülin OKAY</i>	
Bölüm 81: Jinekolog Gözüyle Cinsel İstismar ve Saldırı.....	729
<i>Mehmet BAL</i>	
<i>Volkan EMİRDAR</i>	

ÜNİTE 9

GÖZ, KULAK, BURUN, BOĞAZ VE AĞIZ ACİLLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Arif Onur EDEN

Dr. Öğr. Üyesi Pınar ÖZTÜRK

Bölüm 82: Göz Acilleri	735
<i>Erel İÇEL</i>	
Bölüm 83: Kulak Acilleri	741
<i>İsmail SALCAN</i>	
<i>Muhammet DİLBER</i>	
Bölüm 84: Burun ve Sinüs Acilleri	751
<i>Ender SEÇKİN</i>	
Bölüm 85: Oral ve Dental Aciller.....	767
<i>Akın COŞKUN</i>	
Bölüm 86: Boyun ve Üst Solunum Yolu Acilleri	785
<i>Uğur YILDIRIM</i>	

ÜNİTE 10**PSİKİYATRİK ACİLLER**

Dr. Öğr. Üyesi Arif Onur EDEN

Dr. Öğr. Üyesi Pınar ÖZTÜRK

Bölüm 87: Acil Serviste Psikiyatrik Hastaya Yaklaşım	797
<i>Mustafa AKKUŞ</i>	
Bölüm 88: Akut Ajitasyon	809
<i>Mesut IŞIK</i>	
Bölüm 89: Duygudurum Bozukluklarında Aciller	817
<i>Mehmet Celal KEFELİ</i>	
Bölüm 90: Anksiyete Bozukluklarında Aciller	829
<i>Mehmet Celal KEFELİ</i>	
Bölüm 91: Psikotik Bozukluklarda Acil Tablolar	839
<i>Mustafa AKKUŞ</i>	
Bölüm 92: Yeme ve Somatizasyon Bozukluklarında Aciller	845
<i>Sevler YILDIZ</i>	
Bölüm 93: Madde Kullanımı Bozuklukları	849
<i>Sevler YILDIZ</i>	
Bölüm 94: Suisidal Girişim	855
<i>Şeyma AKKUŞ</i>	

ÜNİTE 11**KAS/İSKELET SİSTEMİ ACİLLERİ**

Dr. Öğr. Üyesi Hasan YAŞAR

Bölüm 95: Mekanik Bel ve Boyun Ağrıları	861
<i>Buminhan SEFEROĞLU</i>	
Bölüm 96: Diyabetik Ayak	877
<i>Seçkin ÖZCAN</i>	
Bölüm 97: Sistemik Romatizmal Hastalıklarda Aciller	883
<i>Hasan GÖĞEBAKAN</i>	
Bölüm 98: Eklem Ve Bursaların Acilleri	895
<i>Akın ÖZTÜRK</i>	

ÜNİTE 12**ÇEVRESEL ETMENLERE BAĞLI ACİLLER**

Dr. Öğr. Üyesi Arif Onur EDEN

Dr. Öğr. Üyesi Pınar ÖZTÜRK

Bölüm 99: Zehirlenmelere Genel Yaklaşım.....	907
<i>Mustafa Ercan GÜNEL</i>	
Bölüm 100: Kimyasal ve Termal Yanıklar.....	913
<i>Arif Onur EDEN</i>	
Bölüm 101: Isırıklar ve Sokmalar	923
<i>Gizem GİZLİ</i>	
Bölüm 102: Hipotermi ve Donma.....	929
<i>Bahar IŞIK</i>	
Bölüm 103: Sıcak Acilleri	939
<i>Oben Baran KANAR</i>	
Bölüm 104: Yüksek Rakım Hastalıkları.....	947
<i>Muhammed Semih GEDİK</i>	
<i>Hakan HAKKOYMAZ</i>	
Bölüm 105: Boğulmalar.....	953
<i>Şeyma AKKUŞ</i>	
Bölüm 106: Mantar Zehirlenmeleri.....	959
<i>Fatma DURAN MEMİŞ</i>	
Bölüm 107: Karbonmonoksit Zehirlenmeleri.....	967
<i>Pınar ÖZTÜRK</i>	
Bölüm 108: Zehirli Bitkiler	971
<i>Ezgi AKÇACI</i>	

ÜNİTE 13**ÖZEL DURUMLAR**

Dr. Öğr. Üyesi Arif Onur EDEN

Dr. Öğr. Üyesi Pınar ÖZTÜRK

Bölüm 109: Trakeal Entübasyon	981
<i>İsmail ARSLAN</i>	

Bölüm 110: Trakeostomi	989
<i>Hakan AYGÜN</i>	
Bölüm 111: Mekanik Ventilasyon.....	997
<i>Kezban Tuna ÖZKALOĞLU ERDEM</i>	
Bölüm 112: Kardiyopulmoner Resüsitasyon.....	1009
<i>Duygu KARAKÖSE ÇALIŞKAN</i>	
Bölüm 113: Hemodinamik Monitörizasyon	1017
<i>Duygu KARAKÖSE ÇALIŞKAN</i>	
Bölüm 114: Şok.....	1025
<i>Zehra BEDİR</i>	
Bölüm 115: Adli Tıp Açısından Cinsel İstismar ve Saldırı	1033
<i>Ziyaettin ERDEM</i>	
<i>Ebru Yaşat AKSAY</i>	
Bölüm 116: Anafilaksi.....	1041
<i>Velat ÇELİK</i>	
Bölüm 117: Dermatolojik Aciller	1049
<i>Ayşen DİKİCİ ERSAN</i>	
Bölüm 118: Arter Kan Gazı Değerlendirilmesi	1057
<i>Ercan ÇİL</i>	
İndeks	1067